

แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี STUDENTS' MOTIVATIONS FOR SELECTING UBON RATCHATHANI UNIVERSITY FOR FURTHER STUDY

มะลิวัลย์ สีน้อย¹ ปวีณา คำพุกกะ² และสยมพร บุญไชย³

1. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อำเภอวารินชำราบ
จังหวัดอุบลราชธานี 34190
2. คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อำเภอวารินชำราบ
จังหวัดอุบลราชธานี 34190
3. คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อำเภอวารินชำราบ
จังหวัดอุบลราชธานี 34190

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกสมัครเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 6 จำนวน 460 คน จากโรงเรียนประจำจังหวัด 4 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช จังหวัดอุบลราชธานี 2) โรงเรียนยโสธรพิทยาคม จังหวัดยโสธร 3) โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย จังหวัดศรีสะเกษ 4) โรงเรียนอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวนทั้งสิ้น 418 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.87 เครื่องมือที่ใช้เป็น แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่า ร้อยละ(%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติทีเทสต์ (t - test) สถิติเอฟเทสต์ (F - test)

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนเลือกศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ร้อยละ 78.95 ส่วนใหญ่สนใจเลือกศึกษาต่อที่ วิทยาลัยแพทยศาสตร์และการสาธารณสุข ร้อยละ 23.64 เหตุผลสำคัญที่เลือกศึกษาต่อในคณะต่างๆ ส่วนใหญ่มีเหตุผลเลือกเพราะตรงตามความสนใจ และความถนัดของตนเอง ร้อยละ 68.15 ส่วนด้านแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสถาบัน ด้านบุคคลแวดล้อม และด้านความถนัดและความสนใจส่วนตัว มีระดับแรงจูงใจในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบพบว่า แรงจูงใจด้านสถาบัน ด้านบุคคลแวดล้อม และด้านความถนัดและ ความสนใจส่วนตัว มีความแตกต่างกันตามโรงเรียนที่ศึกษาอยู่ ระดับเกรดเฉลี่ยสะสมของนักเรียนมีแรงจูงใจ

ที่แตกต่างกัน ส่วนเพศ สายการศึกษาของนักเรียน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนที่ผู้ปกครองให้ต่างมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่ออย่างไม่มีนัยสำคัญ

คำสำคัญ : แรงจูงใจ การเข้าศึกษาต่อ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Abstract

The objective of the research was to study and compare students' motivation in selecting Ubon Ratchathani University to further their study. The sample was 460 Matayomsuksa 6 students from 4 provincial schools, 1) Benjamamaharach School, Ubon Ratchathani Province, 2) Yasoton-pittayakom School, Yasoton Province, 3) Srisaked-wittayalai School, Srisaked Province, and 4) Amnajaroen School, Amnajaroen Province. There were 418 returned questionnaires (90.87%). The instrument used was a questionnaire constructed by the researcher from documentary study and related literature. Statistics used for data analysis were percentages (%), means ($\bar{X}$), standard deviations (S.D.), t-test, and F-test. The research findings found that 78.95% selected to further their study at Ubon Ratchathani University. Of these, 23.64% were interested in studying in the College of Medicine and Public Health, and 68.15% gave the major reason in selecting to further their study in different faculties as relevant to their interest and aptitude. There were 3 factors expressed as motivation to study at Ubon Ratchathani University, other persons, personal aptitude, and interest, and motivation was high in every aspect. Comparisons of variables showed that students' motivation regarding other persons, personal aptitude, and interest differed from school to school. Also, the students' grade point averages affected their motivation. Gender, fields of study, and average expenditure/month given by their parents were not significant influences on the motivation to further their study.

Keywords: Motivation; Further study; Ubon Ratchathani University

1. บทนำ

ปัจจุบันการศึกษานับว่ามีความสำคัญ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ เพื่อที่จะสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันที่ให้ความรู้ซึ่งมีความสำคัญที่จะเป็นผู้สร้างอนาคตให้แก่ผู้ที่ได้เข้ามา รับการศึกษา การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ที่ทำให้มนุษย์เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ เป็น เครื่องช่วยสติปัญญา ให้เจริญก้าวหน้าและมีไหวพริบ รู้จักใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ ปัญหาต่างๆ มีเหตุผล มีความรู้กว้างขวาง รู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ บุคคลที่ได้รับการ ศึกษาย่อมรู้จักใช้ความรู้ที่ได้เรียนมาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้อย่างมี ประสิทธิภาพสูงสุด (พูนสุข เขิตชัย, 2532)

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เป็นสถาบันการศึกษาภาครัฐในเขตอีสานตอนใต้ ที่สร้างอนาคตให้แก่นักศึกษา เป็นสถาบันการศึกษาที่มีบทบาทอันสำคัญต่อการพัฒนา ประเทศ และเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างคนให้มีความรู้ความสามารถ โดยการจบการ ศึกษาขึ้นจำเป็นต้องอาศัยผู้ที่เกี่ยวข้องกับ วงการศึกษา โดยเฉพาะ ครูอาจารย์ และ บุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ ช่วยให้นักศึกษาเรียนจนสำเร็จหลักสูตร

สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งทั่วประเทศสามารถรับนักเรียนเข้าศึกษาในระดับ อุดมศึกษา ในจำนวนที่จำกัด ไม่สามารถรองรับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยม ปลายได้ทั้งหมด ดังนั้นจึงเกิดการเลือกสถาบันเพื่อศึกษาต่อของนักเรียน และเกิดการแข่ง ขันในระดับสูง ซึ่งนักเรียนระดับ มัธยมปลายนั้น จะพิจารณาเลือกสถาบันที่จะเข้าศึกษาต่อ ที่แตกต่างกันโดยอาศัยแรงจูงใจต่างๆ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจและเปรียบเทียบแรงจูงใจในการ ศึกษาต่อมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ จากทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's General Theory of Human Motivation) ซึ่ง สารสำคัญของทฤษฎีนี้คือการเน้นย้ำในเรื่องของความต้องการของมนุษย์ (Maslow, 1954) ทฤษฎีแรงจูงใจของ Herzberg มีปัจจัยสำคัญ 2 ประการ ที่สัมพันธ์กับความชอบหรือไม่ ชอบในงานของแต่ละบุคคลซึ่งประกอบด้วยปัจจัยจูงใจ (Motivation Factor) และปัจจัย ค้ำจุน (Maintenance Factor) (Herzberg, 1959) ทฤษฎีแรงจูงใจ ERG (Existence Relatedness Growth) ของแอลเดอร์เฟอร์ (Clayton P. Alderfer) (Alderfer, 1969) ทฤษฎี ความคาดหวังของวูม (Vroom's expectation theory) ได้นำเสนอเกี่ยวกับความคาดหวัง ซึ่งจะก่อให้เกิดแรงจูงใจอย่างหนึ่ง (Vroom, 1964) จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงแรง จูงใจด้านต่างๆ ที่นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ใช้พิจารณาเลือกเข้าศึกษาต่อ เพื่อให้ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีได้เป็นสถาบันการศึกษาหนึ่งที่นักเรียนที่มีพื้นฐานการศึกษาที่ดี

เลือกเข้ามศึกษาต่อในระดับต้นๆ ของประเทศ เป็นสถาบันที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนที่เข้ามศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเพื่อลดปัญหาการตกออกระหว่างการเรียนซึ่งเป็นต้นทุนสูญเสียเปล่าทางการศึกษา

2. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 จากโรงเรียนประจำจังหวัด 4 จังหวัด ได้แก่ 1) โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช จังหวัดอุบลราชธานี 2) โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย จังหวัดศรีสะเกษ 3) โรงเรียนยโสธรพิทยาคม จังหวัดยโสธร 4) โรงเรียนอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรของ Taro Yamane ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ขนาดตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 จำแนกตามโรงเรียนในแต่ละจังหวัด

โรงเรียน	ประชากร (คน)	ขนาดตัวอย่าง (คน)
1. โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช	820	115
2. โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย	625	115
3. โรงเรียนยโสธรพิทยาคม	465	115
4. โรงเรียนอำนาจเจริญ	619	115
รวม	2,529	460

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ 3 สิงหาคม 2552

วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าสัดส่วนหรือร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยด้วยสถิติชั้นกลาง ได้แก่ สถิติทีเทสต์ (t - test) และสถิติเอฟเทสต์ (F - test) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของระดับแรงจูงใจเฉลี่ยทั้ง 5 ระดับดังนี้

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	4.50 – 5.00	หมายถึง	แรงจูงใจอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	3.50 – 4.49	หมายถึง	แรงจูงใจอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	2.50 – 3.49	หมายถึง	แรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	1.50 – 2.49	หมายถึง	แรงจูงใจอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	1.00 – 1.49	หมายถึง	แรงจูงใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามทั้ง 4 โรงเรียน เมื่อวันที่ 1-19 สิงหาคม 2552 เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และส่วนที่ 2 แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสถาบัน 2) ด้านบุคคลแวดล้อม 3) ด้านความถนัดและความสนใจส่วนตัว โดยขอความอนุเคราะห์ให้อาจารย์ฝ่ายแนะแนวหรือฝ่ายวิชาการของแต่ละโรงเรียนเป็นผู้รวบรวมแบบสอบถามกลับคืน โดยให้ครอบคลุมทุกเพศ เกรดเฉลี่ยสะสม สายการศึกษา และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 จำนวนโรงเรียนละ 115 ฉบับจากทั้งหมด 4 โรงเรียนรวมเป็น 460 ฉบับ ผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 418 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 90.87

4. ผลการวิเคราะห์และอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 สถานภาพ และข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 จำนวน 418 คน จำแนกเป็น เพศชายจำนวน 131 คน (ร้อยละ 31.34) เพศหญิงจำนวน 287 คน (ร้อยละ 68.66) เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 สูงสุดอยู่ในระดับ 2.51 - 3.00 จำนวน 134 คน (ร้อยละ 32.06) โดยมีสายการศึกษาส่วนใหญ่เป็นสายวิทย์คณิต จำนวน 274 คน (ร้อยละ 65.55) โดยมากผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ จำนวน 158 คน

(ร้อยละ 37.80) ที่มีระดับรายได้มากกว่า 20,001 บาท จำนวน 147 คน (ร้อยละ 35.17) โดยมีสถานภาพครอบครัวที่อยู่ด้วยกันจำนวน 358 คน (ร้อยละ 85.65) นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือนจากผู้ปกครองต่ำกว่า 3,000 บาท จำนวน 238 คน (ร้อยละ 56.94) ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีผ่านเว็บไซต์ www.ubu.ac.th จำนวน 288 คน (ร้อยละ 51.43) การเลือกศึกษาต่อของกลุ่มตัวอย่างพบว่า จำนวนนักเรียนที่สนใจเลือกศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีมี 330 คน (ร้อยละ 78.95) และไม่สนใจที่จะเลือกศึกษาต่อจำนวน 88 คน (ร้อยละ 21.05) โดยนักเรียนที่สนใจเลือกศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ส่วนใหญ่ให้ความสนใจที่จะศึกษาต่อที่วิทยาลัยแพทยศาสตร์และการสาธารณสุข จำนวน 78 คน (ร้อยละ 23.64) รองลงมา คือ คณะเภสัชศาสตร์จำนวน 64 คน (ร้อยละ 19.39) เหตุผลสำคัญที่สนใจเลือกศึกษาต่อที่วิทยาลัยแพทยศาสตร์และการสาธารณสุขและคณะเภสัชศาสตร์ เพราะคิดว่าตรงกับตามความความถนัดและความสนใจของตนเอง จำนวน 276 คน (ร้อยละ 68.15) ในขณะที่นักเรียนที่ไม่สนใจที่จะเลือกศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เนื่องจากมีความต้องการไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยอื่นๆ จำนวน 58 คน (ร้อยละ 73.42) มหาวิทยาลัยอื่นๆ ที่นักเรียนสนใจที่จะเลือกเข้าศึกษาต่อลำดับที่ 1 คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 24 คน (ร้อยละ 52.2)

ส่วนที่ 2 แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ผลการวิเคราะห์ในเรื่องแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีจากนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 จำนวน 418 คน เลือกศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีจำนวน 330 คน (ร้อยละ 78.95) โดยส่วนใหญ่เลือกศึกษาต่อที่วิทยาลัยแพทยศาสตร์และการสาธารณสุข อาจเป็นเพราะว่าเป็นอาชีพที่มั่นคงไม่ตกงาน นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยผ่านเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย จำนวน 288 คน (ร้อยละ 51.43) อาจเป็นเพราะปัจจุบันเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์มีบทบาทกับนักเรียนนักศึกษา และวงการการศึกษา ซึ่งทำให้สะดวกในการค้นหาข้อมูลและง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูล เหตุผลสำคัญที่นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 เลือกศึกษาต่อในคณะต่างๆ ส่วนใหญ่มีเหตุผลสำคัญที่เลือกเพราะตรงตามความความถนัดและความสนใจของตนเอง จำนวน 276 คน (ร้อยละ 68.15) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวัลย์ ใจวัดตระกูล (2528) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 สังกัดโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดลำปาง องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุจูงใจใน การเลือกของนักเรียนให้ความสำคัญกับองค์ประกอบด้านส่วนตัวเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วย ความถนัด ความสนใจ ความสามารถ ตลอดจน ด้านเกียรติยศ

ชื่อเสียง ลักษณะงานและความก้าวหน้า รายได้และโอกาสในการศึกษาต่อ และวิธีวัดดี
อู๋จันนงห์ (2548) ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพพบว่า นักศึกษามี
แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความสนใจและความถนัด เศรษฐกิจ
สังคม และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 2 แรงจูงใจด้านสถาบันในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ด้านสถาบัน	ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
1. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีอยู่ใกล้บ้านทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	4.35	ระดับมาก
2. คณาจารย์มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป	4.00	ระดับมาก
3. มหาวิทยาลัยผ่านการรับรองการประกันคุณภาพการศึกษา	3.93	ระดับมาก
4. เสียค่าใช้จ่ายเพื่อศึกษาน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับสถาบันอื่นๆ	3.91	ระดับมาก
5. การเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีมีประสิทธิภาพ	3.88	ระดับมาก
6. การพัฒนาของมหาวิทยาลัยมีความเจริญก้าวหน้ามาโดยตลอดทำให้อยากเข้าศึกษาต่อ	3.85	ระดับมาก
7. บัณฑิตที่จบจากมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีเป็นที่ยอมรับของสังคม	3.84	ระดับมาก
8. เป็นสถาบันที่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยี สื่อวัสดุ อุปกรณ์ เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ห้องปฏิบัติการต่างๆ	3.84	ระดับมาก
9. เป็นสถาบันที่มีสภาพแวดล้อม บรรยากาศดี พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน เช่น สำนักวิทยบริการ ศูนย์คอมพิวเตอร์ ศูนย์อาหาร หอพักนักศึกษา	3.81	ระดับมาก
10. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีมีทุนการศึกษาให้	3.81	ระดับมาก
11. เป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในระดับภูมิภาคอีสานใต้	3.78	ระดับมาก
12. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีมีสาขาวิชาหลากหลายให้เลือก	3.73	ระดับมาก
13. มหาวิทยาลัยมีส่วนช่วยเหลือชุมชน	3.65	ระดับมาก
14. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีมีค่าครองชีพถูกกว่าหลายสถาบัน	3.65	ระดับมาก
15. มีความคุ้นเคยกับมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	3.51	ระดับมาก

ผลการศึกษา พบว่าแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากในทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสถาบัน ด้านบุคคลแวดล้อม และด้านความถนัดและความสนใจส่วนตัว โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านแสดงดังตารางที่ 2-4

ตารางที่ 3 แรงจูงใจด้านบุคคลแวดล้อมในการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ด้านบุคคลแวดล้อม	ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
1. ได้รับคำแนะนำจากครูอาจารย์แนะแนว	3.76	ระดับมาก
2. ได้รับคำแนะนำจากพี่ๆที่จบจากสถาบันนี้	3.66	ระดับมาก
3. ได้รับคำแนะนำจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง	3.62	ระดับมาก
4. ได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานที่ทำงานของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	3.55	ระดับมาก
5. ได้รับคำแนะนำจากเพื่อน	3.28	ระดับปานกลาง

ตารางที่ 4 แรงจูงใจด้านความถนัดและความสนใจส่วนตัวในการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ด้านความถนัดและความสนใจส่วนตัว	ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
1. ผู้ที่จบจากคณะที่เลือกสามารถประกอบอาชีพที่อาจทำชื่อเสียงให้แก่ตนเอง และวงศ์ตระกูล	3.76	ระดับมาก
2. ผู้ที่จบจากคณะที่เลือกมีเกียรติได้รับการยกย่องนับถือจากสังคม	3.70	ระดับมาก
3. ผู้ที่จบจากคณะที่เลือกเรียนมีรายได้สูง	3.58	ระดับมาก
4. ผู้ที่จบจากคณะที่เลือกช่วยให้งานได้หลายอาชีพ	3.55	ระดับมาก
5. ผู้ที่จบจากคณะที่เลือกไม่ตกงานแน่นอน	3.55	ระดับมาก

แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พบว่า ด้านสถาบัน นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เนื่องจากอยู่ใกล้บ้านทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ด้านบุคคลแวดล้อม นักเรียนมีความคิดเห็นว่าได้รับคำแนะนำจากครูอาจารย์แนะแนว และด้านความถนัดและความสนใจส่วนตัว นักเรียนมีความคิดเห็น ว่า ผู้ที่จบจากคณะที่เลือกสามารถประกอบอาชีพที่อาจทำชื่อเสียงให้แก่ตนเอง

และวงศ์ตระกูล จากการเปรียบเทียบแรงจูงใจในแต่ละด้าน พบความแตกต่างของนักเรียนในแต่ละโรงเรียน มีแรงจูงใจทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน ด้วยค่าสถิติ LSD (Least significant difference) พบว่า ด้านสถาบัน โรงเรียนนโยธรพิทยาคมและโรงเรียนอำนาจเจริญมีแรงจูงใจมากกว่าโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช ในขณะที่โรงเรียนนโยธรพิทยาคมและโรงเรียนอำนาจเจริญมีแรงจูงใจมากกว่าโรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ด้านบุคคลแวดล้อม โรงเรียนนโยธรพิทยาคมและโรงเรียนอำนาจเจริญมีแรงจูงใจมากกว่าโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช ในขณะที่โรงเรียนนโยธรพิทยาคมและโรงเรียนอำนาจเจริญมีแรงจูงใจมากกว่าโรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ด้านความถนัดและความสนใจส่วนตัว โรงเรียนนโยธรพิทยาคมมีแรงจูงใจมากกว่าทั้งโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราชและโรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย ในขณะที่โรงเรียนอำนาจเจริญมีแรงจูงใจด้าน ความถนัดและความสนใจส่วนตัวมากกว่าโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราชแต่น้อยกว่าโรงเรียนนโยธร พิทยาคมที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงรายละเอียดของค่าสถิติตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแรงจูงใจทั้ง 3 ด้าน
จำแนกตามโรงเรียน

แรงจูงใจ	เปรียบเทียบรายคู่แต่ละโรงเรียน		ผลต่าง ค่าเฉลี่ย	P-value
1.ด้านสถาบัน (มหาวิทยาลัย อุบลราชธานี)	เบ็ญจะมะมหาราช	ยโสธรพิทยาคม	-2.74	0.008**
		ศรีสะเกษวิทยาลัย	0.07	0.947
		อำนาจเจริญ	-2.23	0.028*
	ยโสธรพิทยาคม	ศรีสะเกษวิทยาลัย	2.81	0.010*
		อำนาจเจริญ	0.50	0.618
	ศรีสะเกษวิทยาลัย	อำนาจเจริญ	-2.31	0.031*
2.ด้านบุคคล แวดล้อม	เบ็ญจะมะมหาราช	ยโสธรพิทยาคม	-1.35	0.008**
		ศรีสะเกษวิทยาลัย	0.02	0.968
		อำนาจเจริญ	-1.24	0.012*
	ยโสธรพิทยาคม	ศรีสะเกษวิทยาลัย	1.37	0.010*
		อำนาจเจริญ	0.11	0.822
	ศรีสะเกษวิทยาลัย	อำนาจเจริญ	-1.26	0.015*

**ตารางที่ 5 (ต่อ) แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแรงจูงใจทั้ง 3 ด้าน
จำแนกตามโรงเรียน**

แรงจูงใจ	เปรียบเทียบรายคู่แต่ละโรงเรียน		ผลต่าง ค่าเฉลี่ย	P-value
3.ด้านความถนัด และความสนใจ ส่วนตัว	เบญจจะมะมหาราช	ยโสธรพิทยาคม	-2.17	0.000**
		ศรีสะเกษวิทยาลัย	-0.44	0.366
		อำนาจเจริญ	-1.02	0.023*
	ยโสธรพิทยาคม	ศรีสะเกษวิทยาลัย	1.74	0.000**
		อำนาจเจริญ	1.15	0.010*
	ศรีสะเกษวิทยาลัย	อำนาจเจริญ	-0.58	0.214

เมื่อจำแนกตามกลุ่มระดับ GPA พบว่า แรงจูงใจด้านบุคคลแวดล้อมไม่มีความแตกต่างกัน ในขณะที่ด้านสถาบันและด้านความถนัดและความสนใจส่วนตัวมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อแตกต่างกัน แสดงรายละเอียดของค่าสถิติดังตารางที่ 6 ดังนั้น ด้านสถาบัน กลุ่มที่มีระดับ GPA ต่ำกว่า 2.00 มีแรงจูงใจมากกว่ากลุ่มที่มีระดับ GPA ระหว่าง 2.01-2.50 และ 3.01-3.50 กับกลุ่มที่มีระดับ GPA ระหว่าง 3.51-4.00 มีแรงจูงใจมากกว่ากลุ่มที่มีระดับ GPA ระหว่าง 3.01-3.50

ด้านความถนัดและความสนใจส่วนตัว พบว่ากลุ่มที่มีระดับ GPA ต่ำกว่า 2.00 มีแรงจูงใจมากกว่ากลุ่มที่มีระดับ GPA ระหว่าง 2.01-2.50 และกลุ่มที่มีระดับ GPA ระหว่าง 3.01-3.50 ในขณะที่กลุ่มที่มีระดับ GPA ระหว่าง 3.51-4.00 มีแรงจูงใจมากกว่ากลุ่มที่มีระดับ GPA ระหว่าง 2.01-2.50

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่จำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม

แรงจูงใจ	เปรียบเทียบเกรดเฉลี่ยสะสมรายคู่		ผลต่างค่าเฉลี่ย	P-value
1. ด้านสถาบัน (มหาวิทยาลัย อุบลราชธานี)	น้อยกว่า 2.00	2.01 - 2.50	6.35	0.031*
		2.51 - 3.00	5.35	0.059
		3.01 - 3.50	6.77	0.017*
		3.51 - 4.00	4.39	0.126
	2.01 - 2.50	2.51 - 3.00	-1.01	0.405
		3.01 - 3.50	0.42	0.734
		3.51 - 4.00	-1.96	0.136

ตารางที่ 6 (ต่อ) แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่จำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม

แรงจูงใจ	เปรียบเทียบเกรดเฉลี่ยสะสมรายคู่		ผลต่างค่าเฉลี่ย	P-value
	2.51 - 3.00	3.01 - 3.50	1.42	0.123
		3.51 - 4.00	-0.96	0.359
	3.01 - 3.50	3.51 - 4.00	-2.38	0.025*
2. ด้านบุคคล แวดล้อม	น้อยกว่า 2.00	2.01 - 2.50	1.09	0.448
		2.51 - 3.00	0.75	0.589
		3.01 - 3.50	1.62	0.243
		3.51 - 4.00	1.12	0.427
	2.01 - 2.50	2.51 - 3.00	-0.35	0.561
		3.01 - 3.50	0.53	0.379
		3.51 - 4.00	0.03	0.967
	2.51 - 3.00	3.01 - 3.50	0.87	0.054
		3.51 - 4.00	0.37	0.467
	3.01 - 3.50	3.51 - 4.00	-0.50	0.333
3. ด้านความ ถนัดและความ สนใจส่วนตัว	น้อยกว่า 2.00	2.01 - 2.50	2.87	0.030*
		2.51 - 3.00	2.34	0.066
		3.01 - 3.50	2.75	0.031*
		3.51 - 4.00	1.60	0.213
	2.01 - 2.50	2.51 - 3.00	-0.53	0.325
		3.01 - 3.50	-0.12	0.872
		3.51 - 4.00	-1.27	0.032*
	2.51 - 3.00	3.01 - 3.50	0.41	0.316
		3.51 - 4.00	-0.73	0.117
	3.01 - 3.50	3.51 - 4.00	-1.15	0.016*

* หมายถึง ระดับนัยสำคัญ .05 และ ** หมายถึง ระดับนัยสำคัญ .01

5. สรุปผลการวิจัย

เมื่อจำแนกตามโรงเรียนทั้ง 4 โรงเรียนตามขนาดของโรงเรียน พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ คือโรงเรียนเบญจมะมหาราชและโรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย โรงเรียนขนาด

กลาง คือ โรงเรียนยโสธร พัทธาคมและโรงเรียนอำนาจเจริญ นั้น โรงเรียนขนาดกลางมีแรงจูงใจทางด้านสถาบัน ด้านบุคคลแวดล้อมและด้านความถนัดและความสนใจมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ดังนั้นมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีควรมีการประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนขนาดกลางให้มากยิ่งขึ้นเพราะเป็นกลุ่มที่มีพื้นฐานของแรงจูงใจต้องการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ในขณะที่โรงเรียนขนาดใหญ่ควรจูงใจด้านทุนการศึกษาเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ แต่เมื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนตามระดับ GPA จะพบว่ากลุ่มที่มี GPA ระดับต่ำกับกลุ่มที่มี GPA ระดับสูงมีแรงจูงใจด้านสถาบันและด้านความถนัดและความสนใจส่วนตัวมากกว่ากลุ่มที่มี GPA ระดับปานกลาง ดังนั้นมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีควรมุ่งเน้นรับนักเรียนที่มีพื้นฐานการศึกษาหรือ GPA ในระดับปานกลางจะทำให้ปัญหาการตกออกของนักศึกษาลดลง เพราะกลุ่มนักเรียนที่มีระดับ GPA ระหว่าง 2.51-3.00 เป็นกลุ่มที่ยังไม่เกิดแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญ เห็นควรให้มีการศึกษาในครั้งถัดไปเพื่อค้นหากลยุทธ์การรับนักศึกษากลุ่มนี้ให้เข้ามาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

6. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีการประชุมครูแนะแนว ผู้ปกครองและนักเรียนที่มีผลการเรียนหรือ GPA ในระดับปานกลางเพราะเป็นกลุ่มที่ยังไม่ตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยแห่งใดเป็นพิเศษ โดยพยายามสื่อสารด้านข้อมูลข่าวสารเรื่องการรับเข้า ทุน และอาชีพอย่างต่อเนื่อง
2. มหาวิทยาลัยควรมีการพัฒนาเว็บไซต์ที่จูงใจนักเรียนนักศึกษาให้ต้องการเข้ามาศึกษาต่อ เช่น ตัวอย่างเกี่ยวกับอาชีพของรุ่นพี่คณะต่างๆ โลว์รางวัลหรือการประกวดที่นักศึกษาเคยได้รับในรอบปีที่ผ่านๆ มา รวมถึงทุนสนับสนุนที่มีให้กับนักศึกษาที่มีผลการเรียนดีแต่ขาดทุนทรัพย์ เป็นต้น
3. เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการรับเข้าของนักเรียนนักศึกษาควรพัฒนาประสิทธิภาพเช่นสามารถเข้าถึงข้อมูลง่าย ถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว และเป็นปัจจุบัน อีกทั้งมีสายด่วนสำหรับให้คำแนะนำในการให้ข้อมูลทางด้านการศึกษาเพื่อตอบข้อซักถามโดยตรงของแต่ละคณะ
4. มหาวิทยาลัยควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เช่น การจัดกิจกรรมแนะแนวทางการศึกษาต่อของสถาบันโดยประสานงานกับอาจารย์แนะแนว ศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่จบจากโรงเรียนนั้นๆ อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกๆ ปี เพื่อเป็นการเสริมแรงจูงใจให้กับนักเรียนในแต่ละโรงเรียน โดยชี้ให้เห็นประโยชน์ เช่น กิจกรรม

อาชีพ การการศึกษา การประหยัดค่าใช้จ่ายเมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ ทั้งในและนอกภูมิภาค เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่สนับสนุนทุนวิจัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ขอขอบคุณอาจารย์ฝ่ายแนะแนวและอาจารย์ฝ่ายวิชาการจากโรงเรียนทั้ง 4 จังหวัด ได้แก่ 1) โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช จังหวัดอุบลราชธานี 2) โรงเรียนยโสธรพิทยาคม จังหวัดยโสธร 3) โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย จังหวัดศรีสะเกษ และ 4) โรงเรียนอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและให้ความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถาม และสุดท้ายนี้ขอขอบคุณนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

บรรณานุกรม

- ธีระศักดิ์ อุัจฉานนท์. 2548. แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.
- พูนสุข เชิดชัย. 2532. การศึกษาของพระสงฆ์ในจิตตภาวันวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลัดดาวัลย์ ไคว้ตระกูล. 2528. การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- Alderfer, C. P. 1969. "An Empirical Test of a New Theory of Human Need." **Organizational Behavior and Human Performance**. 4, pp. 142-175.
- Herzberg, Frederick. 1959. **The Motivation to Work**. New York : John Willey and Sons.
- Maslow, A.H. 1954. **Motivation and Personality**. New York : Harper and Rows.
- Vroom, Victor H. (1964). **Work and motivation**. New York : John Willey and Sons.